

SZEKSPIR

o(d)porność

Konferencja
Polskiego Towarzystwa Szekspirowskiego
we współpracy
z Gdańskim Teatrem Szekspirowskim

GDAŃSKI
TEATR
SZEKSPIROWSKI

23.04.2024

23.04
2024

SZEKSPIR: O(D)PORNOŚĆ
SHAKESPEARE: RESILIENCE/RESISTANCE

Program

- 01 Otwarcie konferencji** 10:00 – 10:05
Prezes PTS Jacek Fabiszak
- 02 Szekspir: O(d)porność sesja 1** 10:05– 11:25
- Anna Kowalcze–Pawlik (UŁ)** 10:05–10:25
„Błogo ci [...] Gdy możesz gniewy zawziętej fortuny tłumaczyć stylem słodkiego pokoju”: przekład jako o(d)pór
- Katarzyna Jaworska–Biskup (USz)** 10:25–10:45
(De)konstrukcje szekspirowskiej „obcości” na podstawie Shakespeare’a. Wrażenia i szkice z twórczości poety (1924) Leona Pinińskiego
- Wojciech Kieler (PTS)** 10:45–11:05
"Póki birnamski las się nie poruszy". Ekspozowanie antyreżimowego potencjału lasu jako strategia reżyserska w spektaklach „Imperium” (Strefa Wolności) i „Makbet” (Bałtycki Teatr Dramatyczny w Koszalinie)
- Barbara Świąder–Puchowska (UG)** 11:05–11:25
Bunt ponad wszystko. O „Hamlecie” Krzysztofa Nazara
- 03 Dyskusja + przerwa kawowa** 11:25–12:00

23.04
2024

SZEKSPIR: O(D)PORNOŚĆ
SHAKESPEARE: RESILIENCE/RESISTANCE

Program

- 04 Szekspir: O(d)porność sesja 2 12:00 – 13:00**
- Hanna Gęba (UW) 12:00–12:20**
Czy każda złoźnica to feministka? Skuteczność oporu męskiej dominacji na przykładzie postaci Katarzyny z „Poskromienia złoźnicy” oraz Pauliny z „Opowieści zimowej”
- Tomasz Kowalski (PTS) 12:20–12:40**
Szekspir współczesny, ale autentyczny
- Michał Pruszek (UG) 12:40–13:00**
„Rozpaczy daj ujście w słowach”. Żałoba a Szekspir dla najmłodszych
- 05 Dyskusja + przerwa kawowa 13:00–13:00**
- 06 Szekspir: O(d)porność sesja 3 13:30–14:50**
- Anna Cetera–Włodarczyk (UW) 13:30–13:50**
„Historia oglądana zbyt żarliwymi oczyma”: Kilka uwag o polskich lekturach Shakespeare'a w 1956 r.
- Jan Grzanka (PTS) 13:50–14:10**
„Hamlet” w oparach hiszpańskiej depresji
- Anna Wołosz–Sosnowska (UAM, PTS) 14:10–14:30**
O(d)porność sztuk Szekspira na adaptacje komiksowe w Polsce
- Ernest Nowak (PTS) 14:30–14:50**
Motywy szekspirowskie w grze wideo "The Elder Scrolls V: Skyrim"
- 07 Dyskusja + przerwa kawowa 14:50–15:20**

23.04
2024

SZEKSPIR: O(D)PORNOŚĆ
SHAKESPEARE: RESILIENCE/RESISTANCE

Program

- 08 **Shakespeare: Resilience/Resistance, session in English (not translated)** **15:20–16:20**
15:20–15:40
Oksana Fedorkiv & David Livingstone(Ukraine)
Providing Resilience: „Hamlet” in a Ukrainian Bomb Shelter and Basement y
- Katarzyna Burzyńska (UAM)** **15:40–16:00**
"All that matters is the now... and what got us to this point": Reconsidering post-pandemic Shakespeare in "Station Eleven"
- Jacek Fabiszak & Joanna Różańska (UAM, PTS)** **16:00–16:20**
How resistant can a comedy be to the comic? The case of "Measure for Measure" (and problem plays)
- 09 **Keynote speaker: Nicoleta Cinpoș (University of Worcester, UK)** **16:20–17:00**
“Search, seek, and know” (Romeo and Juliet, 5.3): Shakespeare (as) Shelter
- 10 **dyskusja, podsumowanie i zamknięcie konferencji** **17:00**

SZEKSPIR: O(D)PORNOŚĆ

Konferencja Polskiego Towarzystwa
Szekspirowskiego
we współpracy z
Gdańskim Teatrem Szekspirowskim

Celem konferencji jest dyskusja nad twórczością Szekspira w kontekście dwóch powiązanych ze sobą pojęć: oporności i odporności, które podkreślają możliwość lub zdolność do wywierania naporu i/lub przeciwstawiania się naporowi rozmaitych sił: czy będą to siły czasu, czy opozycji politycznej; zmiany konwencji estetycznych czy norm społecznych. Chcielibyśmy pomyśleć o łacińskich korzeniach oporności jako tego, co „stanowi przeciwstawienie się, przeciwstawia się”, ale także oporności, jako sprężystości, „aktu odbicia się”, „powrotu do pierwotnego kształtu po ściśnięciu,” itp. Interesuje nas Szekspir, który symbolicznie lub dosłownie podnosi się po upadku; który daje nadzieję na odnowę lub siłę do powrotu do zdrowia; ale także Szekspir jako autor, który nie ulega łatwo modzie i presji czasu, i którego dzieła są zarówno oskarżane, jak i bronione jako teksty o(d)porne na zmianę. Szczególnie mocno będą nas interesować konteksty oporu politycznego, społecznego i estetycznego, rzucanie wyzwania opresyjnemu reżimom, walka o sprawiedliwość społeczną, a także zagadnienia związane z odpornością, takie jak trwałość określonych tematów adaptacji.

Zakres tematyczny konferencji obejmuje Szekspira szczególnie w kontekście polskim: w tłumaczeniu i teatrze, w radiu, na ekranach telewizorów i kin, w krytyce szekspirowskiej, na festiwalach itp. Przyjrzymy się także znaczeniu Szekspira w Europie Środkowo-Wschodniej i temu, jak jego twórczość wybrzmiewa w ostatnich latach, zwłaszcza w latach 2022 i 2023, w czasie naznaczonym pandemią i niekończącymi się wojnami; poprzez marginalizację różnych grup społecznych i jednostek w imię polityki; a także kryzys klimatyczny i energetyczny. Zapraszamy osoby naukowo i zawodowo zajmujące się twórczością Stratfordczyka do nadsyłania propozycji wystąpień, które badają następujące aspekty dzieł Szekspira w tłumaczeniu i sztukach performatywnych/wizualnych:

- Szekspir i opór: w jaki sposób dzieła Szekspira są wykorzystywane jako forma oporu wobec reżimów politycznych, zarówno w przeszłości, jak i obecnie. Jakie sztuki czy postacie odegrały największą rolę w wyrażaniu sprzeciwu i krytyce problemów społecznych?
- Szekspir i zmiany społeczne: jak zmieniły się w dziejach interpretacje sztuk Szekspira, przeciwstawiając się uciskowi i promując sprawiedliwość społeczną lub wręcz odwrotnie, aby wzmacniać dominujące ideologie swoich czasów?
- Szekspir i metodyka: w jaki sposób można uczyć Szekspira, aby zachęcać uczniów do niezależności i krytycznego myślenia, zwłaszcza poza kontekstem anglojęzycznym?
- Szekspir i odporność: katastrofa i ożywienie/odnowa stanowią kanwę wielu wątków Szekspirowskich. O jakich strategiach adaptacji możemy mówić w przypadku postaci szekspirowskich? Co może zapewnić czytelnikowi/publiczności pewien komfort, wskazując im, być może, sposób radzenia sobie z przeciwnościami losu i traumą?
- Szekspir i granice (nie)ludzkiej wytrzymałości: jakiej pociechy czy wsparcia mogą nam dziś dostarczać dzieła Szekspira? Czy można pomyśleć lub przemyśleć na nowo Szekspira jako źródło pozytywnej adaptacji w czasach kryzysu?
- Szekspir i odnowa: jak scenariusze oporu i odporności rozgrywają się u Szekspira w teatrze? Jak możemy uczyć się stawiać czoła nadchodzącym przeciwnościom losu jako czytelnicy i widzowie Szekspira?
- Szekspir i lekcje Zielonego Świata: odbicie się od kryzysu/przetrwanie. W jaki sposób można korzystać z Szekspira, aby zapewniać sobie wsparcie w chwilach poważnych przeciwności losu

SHAKESPEARE: RESILIENCE/RESISTANCE

Polish Shakespeare Society Conference
in a cooperation with
The Gdańsk Shakespeare Theatre

The aim of the conference is to discuss Shakespeare in the context of the two interlocking concepts of resistance and resilience which underline the power or capacity to exert and/or withstand force, be it the force of time or political opposition, changes in the aesthetic conventions or social norms. We want to think along the Latin roots of *resistere*, meaning “to make a stand against,” “oppose,” but also of *resilire*, resilience as an act of “rebounding,” “leaping,” “springing back,” i.e. the power of returning to an original shape. The focus of our inquiry will be Shakespeare that bounces back, that contains or offers power to recover, but also Shakespeare as an author that does not succumb easily to fashion or the pressure of time, whose writings are both accused of and defended as resistant to change. We want to look with particular attention at those issues in Shakespeare's texts, their translations and adaptations, which may be problematic for contemporary readers and audiences for social or political reasons.

We will be particularly interested in the contexts of political, social and aesthetic resistance, challenging oppressive regimes, fighting for social justice, and the issues tied to resilience, such as the endurance of specific themes in adaptation and performance.

The thematic scope of the conference covers Shakespeare, particularly in the Polish context: in translation and theatre, on the radio, on the TV and cinema screens, in Shakespeare criticism, at festivals, etc. We will also be looking at the significance of Shakespeare in Central and Eastern Europe and how his works resonate in recent years, especially in 2022 and 2023, at a time marked by the pandemic and the never-ending business of war; by the marginalisation of various social groups and individuals in the name of politics; as well as by the climate and energy crises. We invite scholars to submit proposals that examine the following aspects of Shakespeare's works in translation and performative/visual arts:

- Shakespeare and resistance: how have Shakespeare's works been used as a form of resistance against political regimes, historically and in the present moment. What plays, characters, and works have been instrumental in expressing dissent and critique of societal ills?
- Shakespeare and social change: how have the interpretations of Shakespeare's plays changed over time to resist oppression and promote social justice or, just to the contrary, to amplify the dominant ideologies of the time?
- Shakespeare and learning: How can Shakespeare be taught to encourage students' independence, especially outside the Anglophone context?
- Shakespeare and resilience: disaster and recovery are the backbone of many Shakespearean plots. What adaptation strategies can we speak of when it comes to Shakespearean characters, and if it is not them, what is in Shakespeare that can bring the reader/audience comfort, pointing them, possibly, beyond adversity and trauma?
- Shakespeare and the limits of (non-)human endurance: what solace, what consolation can Shakespeare's works provide us with today? Is it possible to think or re-think Shakespeare as a source of positive adaptation in times of crisis?
- Shakespeare and renewal: how are the scenarios of resistance and resilience played out in Shakespeare in performance? How can we learn to face oncoming adversities as Shakespeare's readers and viewers?
- Shakespeare and the Lessons of the Green World: rebounding from/living through Crisis. How can Shakespeare be used to provide supporting moments of severe adversity?

Abstrakty /
Abstracts

Nicoleta Cinpoes **(University of Worcester,** **UK)**

“Search, seek, and know” (Romeo and Juliet, 5.3): Shakespeare (as) Shelter

We have all taken shelter in Shakespeare and have used his works as a temporary sanctuary in times of struggle. My talk, however, will focus on a recent and less metaphorical Shakespeare (as) shelter. In Shakespeare's play, it is Prince who orders the 'search' in order to 'know how' the 'foul murder(s)' occurred in 'fair Verona'. In Rostyslav Derzhipilsky's Ukrainian Romeo and Juliet, however, it is the spectral figure of Friar Lawrence who takes up this part. He becomes judge, jury and executioner in the second part of the production, which offers the story backwards, and leads a mock interrogation of each character's choices, actions and their inherent consequences. While Shakespeare's story is on rewind, the performance fast-forwards to the present and our spectating roles could not be further from being 'mute audience'. Cast as witnesses, we are bound to testify and help make known — otherwise (hi)story is set on dangerous repeat.

Anna Kowalcze-Pawlik (UŁ)

„Błogo ci [...] Gdy możesz gniewy zawziętej fortuny tłumaczyć stylem słodkiego pokoju”: przekład jako o(d)pór

Celem prezentacji jest próba opisanie przekładu szekspirowskiego jako miejsca napięć, w którym odbywa się nieustająca wymiana słów prowadząca do katalizy interpretacji budujących szekspirowski tekst wciąż od nowa i na nowo. To właśnie w przekładzie ukryta jest siła przenosząca szekspirowski tekst w nowy czas, ale też go przekształcająca. Przekładem, na którym będę bazować będą fragmenty uznawanych za obrazoburczy przekładów wewnątrzjęzykowych powstających w ramach amerykańskiego projektu tłumaczeniowego Play On! Shakespeare.

Katarzyna Jaworska–Biskup (USz)

(De)konstrukcje szekspirowskiej „obcości” na podstawie Shakespeare’a. Wrażenia i szkice z twórczości poety (1924) Leona Pinińskiego

Jednym z wyznaczników twórczości Williama Szekspira jest motyw „obcości”. Wśród szekspirowskich antagonistów znajdują się postacie innej rasy lub narodowości, z odmiennego kręgu kulturowego, mówiące własnym kodem językowo–kulturowym i wyznające odrębne poglądy i przekonania. „Obcość” jest zwykle zarzewiem konfliktu, który napędza akcję i nasycza sztukę dramaturgią i suspensem. Do najbardziej znanych szekspirowskich „obcych” należą Otello, Shylock i królowa Egiptu Kleopatra. Kreując dramatis personae Stratfordczyk wykorzystał bogatą paletę środków językowych, które ową „bizarność” akcentują. „Obcość” od zawsze stanowiła przedmiot dyskusji wśród szekpirologów. Jednym z polskich komentatorów Szekspira, który poświęcił uwagę temu zagadnieniu jest Leon Piniński (1857–1938), profesor prawa rzymskiego na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, namiestnik Galicji (1898–1903), kolekcjoner sztuki i miłośnik literatury. W dziele „Shakespeare. Wrażenia i szkice z twórczości poety” (Lwów, 1924) Piniński zawarł szczegółowy opis wszystkich sztuk Barda opatrzone komentarzem i polemiką z innymi krytykami okresu międzywojnia. Poglądy Pinińskiego na temat „obcych” protagonistów Szekspira zostaną omówione na tle epoki, w której autor pisał. Prezentacji przyświeca pytanie w jakim stopniu uwagi Pinińskiego wpisują się w polski dyskurs o szekspirowskiej „obcości” propagowany na łamach prac, recenzji i przekładów. Wywołany w tytule temat ma sprowokować do szerszej dyskusji na ile szekspirowska „obcość” jest oporna i odporna na zmiany polityczne, prawne i kulturowe. Jak obrazował „obcość” Szekspir, jak odczytywał to zjawisko Piniński, a jak postrzegamy „obcość” dzisiaj.

Wojciech Kieler (PTS)

"Póki birnamski las się nie poruszy". Eksponowanie antyreżimowego potencjału lasu jako strategia reżyserska w spektaklach „Imperium” (Strefa Wolnościowa) i „Makbet” (Bałtycki Teatr Dramatyczny w Koszalinie)

Przedmiotem rozważań będzie sposób scenicznej obecności Lasu Birnam oraz związany z nim potencjał oporu w spektaklach wyreżyserowanych w ciągu ostatniego roku przez Alicję Borkowską i Pawła Palcátą. W obu tych przedstawieniach — zgodnie z ideą dającą się odczytać w utworach Williama Szekspira — las jest przestrzenią buntu wobec tyranii, przy czym reżyserzy odczytują antyreżimowość Birnamu w kontekście wyzwań współczesności i w duchu wrażliwości humanitarnej (temat uchodźców na polskiej granicy wschodniej) i ekokrytycznej. Birnam, nie tracąc związku z zapisaną mu przez stratfordczyka rolą w fabule dramatu, staje się tym samym lustrem współczesności i zapowiedzią przemian.

Barbara Świąder–Puchowska (UG)

Bunt ponad wszystko. O „Hamlecie” Krzysztofa Nazara

W 1996 roku w Teatrze Wybrzeże powstał spektakl w reżyserii Krzysztofa Nazara – Hamlet, księżę Danii, z Mirosławem Baka w roli tytułowej. Kierunkiem interpretacyjnych poszukiwań była dla reżysera skrajnie brutalistyczna wizja rzeczywistości przedstawionej, wynikająca w pewnym sensie z jego osobistej myśli „nienawidzę Hamleta”, stanowiącej punkt wyjścia w pracy niejako przeciw tekstowi. Nazar chciał zdegradować bohatera, zdemaskować jego cynizm i obłudę. Pokazywał księcia Danii jako czarny charakter, żywcem wyjęty ze współczesnego mrocznego kryminału, siejący wokół siebie destrukcję w imię danego sobie samemu prawa do „wyreżczenia Boga w karaniu grzeszników i przywracaniu na Ziemi zachwianego ładu”. Gdański „Chamlet”, Hamlecik czy też Antyhamlet, jak pisano i mówiono po premierze, prezentował najdalej posuniętą w ówczesnej polskiej tradycji scenicznej dekonstrukcję dramatu Shakespeare’a, można też stwierdzić, że stanowił niejako „zapowiedź” mody na brutalizm, która miała niebawem nadejść, a także antycypował narodziny nowego teatru. W wystąpieniu spróbujemy przyjrzeć się m.in. temu, czy tekst oryginału „wytrzymał” zamierzenia reżysera, czy też stawiał im opór.

Hanna Gęba (UW)

Czy każda złośnica to feministka? Skuteczność oporu męskiej dominacji na przykładzie postaci Katarzyny z „Poskromienia złośnicy” oraz Pauliny z „Opowieści zimowej”

W sztukach Szekspira odnaleźć można całą gamę intrygujących postaci kobiecych. Sporo z nich stawia opór zastanemu porządkowi rzeczy, który często wynika z męskiej dominacji. Niektóre z nich robią to za pomocą znaczącego milczenia, inne głośno wyrażają swój sprzeciw. W moim wystąpieniu chciałabym skupić się na dwóch postaciach zaliczających się do tej drugiej kategorii. Ze względu na swój „niewyparzony” język otrzymały one łatkę „awanturnic” i „czarownic”. Mowa o Katarzynie z „Poskromienia złośnicy”, wczesnej sztuki Szekspira oraz Paulinie z „Opowieści Zimowej”, czyli jednego z ostatnich dramatów Stratfordczyka. Pierwsza bohaterka, określana przez niektórych jako prefiguracja bardziej dojrzałych Szekspirowskich heroin, podczas sztuki przechodzi „przemianę”, przyjmuje bierną postawę i poddaje się męskiej dominacji. Druga natomiast nigdy nie porzuca swoich racji i dzięki aktywnemu działaniu zapobiega tragedii. Tu pojawia się pytanie – dlaczego postaci tak do siebie podobne, posługujące się tą samą strategią oporu kończą w tak inny sposób? Dlaczego małżeństwo jednej z nich przekreśla wolność słowa, a drugiej nie?

W moim wystąpieniu kluczem do zrozumienia społecznego odbioru bohaterek i skuteczności ich oporu będzie siostrzeństwo, wyznawane tylko przez jedną z nich. Chociaż termin ten ugruntowany został przez współczesne feministki, postaram się pokazać, że idealizacja i nacisk kładziony na przyjaźnie jednopłciowe w szekspirowskiej Anglii także mógł mieć znaczenie dla konstrukcji omawianych postaci. Jednocześnie chciałabym zaznaczyć, że ta analiza będzie wpisująca się w transformacyjny (transformational) nurt feministycznych badań szekspirowskich, który polega na „odczytaniu na nowo”, a nawet „przywłaszczeniu” (reappropriation) omawianych tekstów poprzez odczytywanie ich ze współczesną wrażliwością.

Tomasz Kowalski (PTS)

Szekspir współczesny, ale autentyczny

Czy można rozważać dzieła Szekspira w kategoriach remedium na ból istnienia? Czy teatru Stradfordczyka można używać jako antidotum na stres codzienności? Należałoby się przede wszystkim zastanowić, czy teatr jako taki może być postrzegany jako terapia. Od starożytnych wiemy, że próbą sprawczości i sensu teatru jest katharsis, czyli oczyszczenie. Widz przychodzi do teatru po to, aby wyjść z niego oczyszczony, przejść wewnętrzną przemianę: mentalną lub psychiczną, zmienić sposób myślenia lub znaleźć rozwiązanie moralnej rozterki. Ale czy teatr Szekspira powinien być wobec tego utylitarny, czy też jest odporny na strategie adaptacyjne, które chciałyby nagiąć ten lub inny wątek czy postać do tego, by służyła poszukiwaniom odpowiedzi na dręczące ludzkość w czasie kryzysu pytania? Ten problem chciałbym poruszyć w moim odczycie, używając wybranych wątków i postaci ze sztuk Największego Poety Wszystkich Czasów.

Michał Pruszek (UG)

„Rozpaczy daj ujście w słowach”. Żałoba a Szekspir dla najmłodszych

Twórczość Williama Szekspira już od ponad dwóch stuleci stanowi inspirację dla autorów piszących z myślą od młodym czytelniku. Owocem tego są nie tylko opowiadania stanowiące adaptacje szekspirowskich dramatów, lecz także utwory luźno nawiązujące do motywów, postaci i zdarzeń z szekspirowskiego uniwersum, obejmującego nie tylko literacką spuściznę, lecz także fakty z życia autora Hamleta.

Jedną ze strategii adaptacyjnych przyjmowanych przez współczesnych autorów jest odczytywanie dramatów szekspirowskich jako opowieści o żałobie wywołanej utratą bliskich.

Kwestia radzenia sobie przez najmłodszych z cierpieniem wywołanym odejściem osób, które stanowią integralną część ich dziecięcego świata, jest zagadnieniem obecnym w dyskusji publicznej, impulsem do podejmowania działań przez organizacje wspierające młodzież, a także tematem książek dla młodego czytelnika. W nurt ten wpisuje się rozwijanie szekspirowskich opowieści w uniwersalne historie mające pomóc młodemu czytelnikowi uporać się z emocjami towarzyszącymi żałobie i życiu ze świadomością straty.

W nowo powstałych tekstach nawiązujących do twórczości i życia Szekspira można dostrzec element terapeutyczny, przy czym nie tracą one atrakcyjności i potencjału rozrywkowego typowych dla literatury dziecięcej i młodzieżowej. Jako przykłady wyżej opisanych zabiegów adaptacyjnych warto przywołać książki: *The Dead Fathers Club* Matta Haiga, *The Boy and the Globe* Tony'ego Bradmana czy *King of Shadow* Susan Cooper. To tym publikacjom poświęcone zostanie wystąpienie.

Anna Cetera–Włodarczyk (UW)

„Historia oglądana zbyt żarliwymi oczyma”: Kilka uwag o polskich lekturach Shakespeare'a w 1956 r.

Rok 1956 r. był rokiem przełomowym w powojennej historii, rokiem naznaczonym tragizmem i kruchą nadzieją, typową dla wszystkich polskich odwilży. W narracjach dotyczących wydarzeń tamtego okresu, lecz również w sposobie formułowania poglądów wobec oczekiwanych lub zachodzących przemian, często pojawiają się odniesienia do Shakespeare'a, a zwłaszcza Hamleta, jako postaci, której wewnętrzne rozdarcie koresponduje z dramatem intelektualistów w kleszczach systemu totalitarnego. W sposób oczywisty doświadczenia związane z tym przełomem znalazły odzwierciedlenie w eseistyce Jana Kotta, jednak podobny zapis refleksji nad historią, wyrażony przez paralele z dramatami Shakespeare'a, można odnaleźć w wydanych w tym samym roku esejach Romana Brandstaettera i Zygmunta Kubiaka. W wystąpieniu postaram się przedstawić szerszy kontekst tych wypowiedzi, omówić sposób, w jaki dramaturgia Shakespeare'a staje się sposobem na uniwersalizację formułowanych poglądów i spostrzeżeń, a także wskazać jak trwale i wiążące były wybory poczynione w tych okolicznościach przez wszystkich trzech autorów.

Jan Grzanka (PTS)

„Hamlet” w oparach hiszpańskiej depresji

W 1898 roku wybuchła wojna pomiędzy Hiszpanią i Stanami Zjednoczonymi, notabene wygrana przez Stany w wyniku czego Hiszpania straciła ostatnie kolonie. Syndrom poczucia utraty mocarstwowości okazał się bolesny i trudny do zaakceptowania, zwłaszcza dla elit. W obliczu traumatycznych doświadczeń, społeczeństwo popadło w apatie i defetyzm. Dla osoby z zewnątrz niezwykle intrygującym jest, że w tym trudnym czasie, gdy doświadczano dramatycznego upokorzenia narodu, społeczeństwa i jednostki, Hiszpanie zaczęli dość powszechnie odwoływać się do Szekspira, a zwłaszcza do Hamleta. Dziennikarze, pisarze i poeci w publikacjach, w książkach, w poezji przywoływali Hamleta sięgając po cytaty, lub nawiązując, bezpośrednio lub pośrednio, do postaci głównego bohatera dramatu. Uderzające było przywoływanie Hamleta jako sposobu nadania „filozoficznej” wagi doznawanym wątpliwościom. Hamlet pomyślany jako prototyp wątpliwego hiszpańskiego intelektualisty, przerażony ujawnieniem bolesnej prawdy, w tym przypadku o niepowodzeniu Hiszpanii w dostosowaniu się do bieżących zmian i do oczywistej niższości wobec potęgi Nowego Świata. Hamletyzm stał się dla niezadowolonych intelektualistów i coraz bardziej wojowniczej prasy, modnym hasłem. W prezentacji zostaną przedstawione przykłady tego szczególnego sposobu traktowania twórczości angielskiego poety, używanego jako swoiste remedium w dość trudnym czasie Hiszpanii.

Anna Wołosz–Sosnowska

(UAM, PTS)

O(d)porność sztuk Szekspira na adaptacje komiksowe w Polsce

Każdego roku na całym świecie pojawiają się nowe adaptacje sztuk Szekspira, naturalnie prym wiodą kraje anglosaskie oraz kraje z obszaru angielskiego kręgu językowego. Najczęstszym skojarzeniem związanym z terminem ‘adaptacja’ jest adaptacja filmowa, jednakże zjawisko to obejmuje wiele innych mediów takich jak seriale, powieści, przedstawienia teatralne, sztuki wizualne (np. plakaty i obrazy), a także narracje graficzne potocznie zwane komiksami oraz wiele innych (Hutcheon 2012: 9–15). Popularność Szekspira nie spada, a autorzy i adaptatorzy znajdują coraz to nowe klucze interpretacyjne, zauważane są nowe tematy istotne dla współczesnego odbiorcy.

Szekspir w Polsce pojawia się głównie na deskach teatralnych oraz w teatrze telewizji. Nie ma niestety polskich adaptacji filmowych, pierwszą próbą adaptacji jest niezbyt udana komedia romantyczna *Poskromienie złościcy* w reżyserii Anny Wilczur z 2022 roku. Jednakże film ten trafił do masowego odbiorcy dzięki platformie streamingowej, na której miał swoją premierę. Z kolei jedynym przykładem polskiej adaptacji komiksowej jest *Hamlet* autorstwa Wandy Świątkowskiej, która opublikowała go w swojej książce habilitacyjnej *Hamlet.pl Myślenie Hamletem w powojennej kulturze polskiej* (2019).

Celem wystąpienia analiza *Hamleta* Wandy Świątkowskiej i na jej podstawie prześledzenie krótkiej historii komiksów adaptujących Szekspira w Polsce, zastanowienie się, dlaczego komiks w Polsce jest tak o(d)porny na adaptowanie sztuk Szekspira, oraz jakie wyzwania może stawiać komiks przed twórcami i odbiorcami.

Hutcheon, Linda. 2012. *A Theory of Adaptation*. London–New York: Routledge.

Świątkowska, Wanda. 2019. *Hamlet.pl Myślenie Hamletem w powojennej kulturze polskiej*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Ernest Nowak (PTS)

Motywy szekspirowskie w grze wideo "The Elder Scrolls V: Skyrim"

W moim wystąpieniu chciałem poruszyć istotnie ważny temat obecności wątków szekspirowskich w grach cyfrowych. Fenomen gier wideo (i funkcjonowania wirtualnej rzeczywistości) zmienił sposób funkcjonowania wielu ludzi. Zabawa w grach komputerowych może być czytana przez dwa nurty groznawcze: ludyczny – skupiający się na roli i funkcji zabawy w danym tekście kultury i narracyjny – taki, w którym skupia się na poszukiwaniu semantycznych i symbolicznych odwołań do szeroko pojętej kultury rzeczywistej. W wystąpieniu skupię na przede wszystkim na drugim ujęciu. Pokażę gry komputerowe jako tekst konwergencyjny. Przedstawię również rozmaite odwołania kulturowe w grze komputerowej TES V: Skyrim. Skupię się w sposób szczególny na Szekspirze (np. odwołaniach do Romeo i Julii czy też Macbetha). Motywy szekspirowskie obecne w grze mogą pełnić też funkcję easter eggów, co umieszczę w podsumowaniu mojego wystąpienia.

Oksana Fedorkiv David Livingstone (Ukraine)

Providing Resilience: „Hamlet” in a Ukrainian Bomb Shelter and Basement

The majority of Shakespeare's plays make mention of war and Hamlet is no exception. Although not the primary focus of the play, the ongoing conflict with Norway underpins much of the plot. Fortinbras, the Prince of Norway, even has the final lines in the play as he makes his way home through Denmark with his army after attacking Poland.

Productions and adaptations over the years (both domestic and foreign) have both emphasized and downplayed the military theme in the play. This paper would like to focus on a recent Ukrainian production which makes use of the play to, among other things, update the story and reflect on the consequences and implications of the Russian full-scale invasion of Ukraine.

The Ivano-Frankivsk staging of Hamlet by the Frankivsk Drama Theater had its premiere in 2017. The most dramatic performance, however, took place on the sixteenth day of the invasion in 2022 when the play was staged in the basement of the Theater which also served and still serves as a bomb shelter and had been used as temporary housing for refugees from Eastern Ukraine. This play, making use of a new translation of the play by the Ivano-Frankivsk native Yuriy Andrukhovych, provided a powerful message of both resilience and resistance for the audience in attendance.

Ukrainian Shakespeare has been frequently closely connected with the theme of war and struggle. The first staging of a Shakespeare play in the Ukrainian language took place during the struggle of the Ukrainian People's Republic against the Russian army. The first Hamlet, during the German occupation of Ukraine, was also a story of struggle. This most recent Hamlet continues in this tradition and will be the focus of our analysis.

Katarzyna Burzyńska

(UAM)

"All that matters is the now... and what got us to this point": Reconsidering post-pandemic Shakespeare in "Station Eleven"

Emily St. John Mandel's *Station Eleven*, a post-apocalyptic novel about a deadly pandemic that brings human civilisation to a sudden and swift end, was released in 2014 to critical acclaim and popular success. However, the novel that capitalizes on the Shakespearean canon as a source of resilience and a revitalising force for the pandemic survivors, has also been criticized for this unsurprising (and possibly opportunistic) choice of an intertextual 'crutch'. The novel's reliance on Shakespeare's canonicity has been identified by various critics as Eurocentric, neo-colonial, ableist, and even potentially anti-queer and white-supremacist — unreflectively espousing the values of capitalist neo-liberalism. In December 2021, at the height of the Covid-19 pandemic, a miniseries based on Mandel's novel, bearing the same title, premiered on HBO. In my presentation, I wish to compare and contrast the novel and the series, by investigating their fundamentally different invocations of Shakespeare's works. Following Judith Butler's reconsiderations of the phenomenological ideas on radical inter-subjectivity found in their newest book *What World Is This? A Pandemic Phenomenology* (2022), I would like to argue that the series offers a corrective to the novel's exclusive (rather than inclusive) ideas about trans-corporeal and communal identity. Rather than a nostalgic placeholder for the gone world of the privileged, Shakespeare in the series enables the characters to confront the trauma of loss, thereby forcing us, the viewers, to face up to modern crises such as the climate emergency and environmental devastation as well as the threat of further zoonotic diseases engulfing humanity. Echoing Butler's key question "What world is this?" I argue that, unlike in the novel, in HBO's *Station Eleven* Shakespeare's works invite us to probe human complicity in the anthropogenic crises of the modern world.

Jacek Fabiszak Joanna Różańska (UAM, PTS)

How resistant can a comedy be to the comic? The case of "Measure for Measure" (and problem plays)

As David Galbraith (2002: 3) has succinctly remarked, “Comedy is notoriously resistant to theorization”. Clichéd as this may sound, yet it is necessary to be reminded of this feature of comedy. Any attempt to describe the nature of comedy needs to address extremely complex issues such as laughter and the comic (what is known in Polish as *komizm*, in German *Das Komische*, etc.). This paper looks at a very specific comedy in the Shakespearean canon: a problem play, which is problematic precisely because it subverts the comic and laughter, it grapples with them, it resists, yet does not reject them. Shakespeare here offers yet another perspective on the comedy (a genre, form of entertainment, etc.) by bringing it closer to the tragedy than in the other comedies (romantic comedies and romances/tragicomedies). On the one hand, the paper must necessarily compare the comic potential (or its lack) of *Measure* with the other formally comic genres; on the other, it will consider the nature of the resistance of comedy, in accordance with another “commonplace observation that every literary text will unveil parts of itself depending on the types of critical questions that are being asked” (Limon 1999: 115).

Galbraith, David. 2002. “Theories of comedy”, in: Leggatt, Alexander (ed.) *The Cambridge Companion to Shakespearean Comedy*. Cambridge: Cambridge University Press, 3–17.

Limon, Jerzy. 1999. “Thomas Kyd’s *The Spanish Tragedy*: A Play about a Play”, in: Świdziński, Jerzy and Jacek Fabiszak (eds.) *Studia nad literaturami europejskimi. Księga poświęcona pamięci Profesora dr. hab. Henryka Zbierskiego*. Poznań: Motivex, 115–125.

Biogamy/ Biograms

Biogramy

Nicoleta Cinpoș is Professor of Shakespeare Studies at the University of Worcester, UK, where she teaches graduate and postgraduate courses in Shakespeare on the page, the stage, the screen, in festivals and in the digital world. She is particularly interested in reviewing as critical practice, Shakespeare festivalling, Shakespeare as resistance in totalitarian regimes, Shakespeare and national identity, and the promotion of Shakespeare transcreations from the non-English speaking world. Her current research focuses on the socio-cultural role of Shakespeare (in) Festivals in Europe – and she co-edited **Shakespeare on European Festival Stages (Bloomsbury, 2022). Her work has appeared in numerous edited collections and journals, from **Shakespeare Bulletin**, **SEDERI*, *Cahiers Elisabethains**, to **Theatralia*, *NTQ* and **MSA* in English, as well as in Romanian, Polish and Ukrainian publications. She has worked with Shakespeare festivals – in Romania and Poland – for almost two decades and has been convening the ESRA Shakespeare in Performance Seminar at the International Shakespeare Festival, Craiova since 2010. She is currently advising on the launch of two new Shakespeare Festivals: Ivano Frankivsk, Ukraine, June 2024, and Chisinau, Moldova, September 2024. She sits on the ESRA: European Shakespeare Research Association Board, re-elected in 2021 for her second and final term.**

Biogramy

Katarzyna Burzyńska, D.Litt. is an Assistant Professor at the Faculty of English, Adam Mickiewicz University in Poznań, Poland. She teaches translation, culture studies, and early modern English drama. Her research interests include (eco)feminism and vegan studies, pregnant embodiment, maternity and motherhood in early modern drama. In 2016 she published *The Early Modern (Re)discovery of 'Overhuman' Potential: Marlowe's and Shakespeare's Over-reachers in the Light of Nietzsche's Philosophy*. Her monograph titled *Pregnant Bodies from Shakespeare to Ford* has recently been published in the Routledge Studies in Literature and Health Humanities series. She has published on the trans*formative nature of the pregnancy experience and its intersection with the early modern conceptualizations of subjectivity, race and gender. The monograph and other forthcoming publications are a result of an already concluded research project "Sir, she came in great with child, and longing": phenomenology of pregnancy in English early modern drama (*Measure for Measure*, 2.1.96)" funded by the National Science Centre in Poland (No. UMO-2017/27/B/HS2/00089). She is vegan and a passionate advocate for animal liberation.

Anna Cetera-Włodarczyk — anglistka, szekspirolożka, związana z Instytutem Anglistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Autorka kilkudziesięciu prac z zakresu przekładu literackiego i interpretacji dramaturgii szekspirowskiej, w tym kilku monografii (m.in. *Smak morwy: u źródeł recepcji przekładów Szekspira w Polsce* (2009), *Polskie Przekłady Shakespeare'a w XIX wieku: zasoby, strategie i recepcja* (2019, współautorka), a także kolekcji *Polski Szekspir UW*. Od 2008 r. współpracuje z Piotrem Kamińskim, redagując serię nowych przekładów Shakespeare'a (*Ryszard II* (2009, 2023), *Makbet* (2011, 2022), *Wieczór Trzech Króli* (2012), *Burza* (2012, 2022), *Opowieść zimowa* (2014, 2023), *Kupiec wenecki* (2015, 2021).

Dr hab. Jacek Fabiszak specjalizuje się w dramacie i teatrze elżbietańskim, w szczególności w badaniu twórczości Williama Shakespeare'a i Christophera Marlowe'a. Zajmuje się także teorią adaptacji, a także adaptacjami scenicznymi i ekranowymi sztuk Szekspirowskich. Jest kierownikiem Zakładu Badań nad Tekstami Kultury na Wydziale Anglistyki w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Publikuje na temat telewizyjnych i filmowych adaptacji Shakespeare'a i Marlowe'a, scenicznych przedstawień sztuk Szekspirowskich, roli Shakespeare'a w Polsce i regionie. Wśród jego najnowszych osiągnięć warto odnotować współredakcję (z Ewą Kęłowską-Lawniczak) numeru specjalnego *Journal of Adaptation in Film and Performance* (tom 14, nr 1, 2021) oraz współredakcję *This Treasure of Theatre* (z Martą Gibińską, Małgorzatą Grzegorzewską i Agnieszką Żukowską, 2020), tomu zadedykowanemu Profesorowi Jerzemu Limonowi w 70. rocznicę urodzin. Od dwóch kadencji pełni funkcję Prezesa Polskiego Towarzystwa Szekspirowskiego.

Biogramy

Oksana Fedorkiv is an associate professor in the Department of Stage Art and Choreography at Vasyl Stefanyk Precarpathian National University in Ivano-Frankivsk, Ukraine. She holds a Ph.D. in art criticism. She is a lecturer and director of cultural events at her university. Her areas of professional interest include theatre studies, philosophy of the arts, stage singing and performing arts. She has published in these areas both at home and abroad.

Hanna Gęba

Studentka Artes Liberales na Uniwersytecie Warszawskim i krytyczka teatralna. Przygotowuje rozprawę licencjacką na temat motywu karmienia piersią oraz matczynej kobiecości w wybranych sztukach Szekspira z okresu jakobińskiego (Żywot Timona z Aten oraz Makbet). Jej zainteresowania naukowe obejmują cielesność w sztukach Szekspira, studia nad macierzyństwem (motherhood studies), feminizm, teatralne oraz filmowe adaptacje sztuk Szekspira.

Jan Grzanka jest absolwentem Politechniki Gdańskiej, Uniwersytetu Gdańskiego i Collegium Civitas. Tytuł doktora uzyskał na Wydziale Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Jest członkiem Pomorskiego Towarzystwa Filozoficzno-Teologicznego i Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Szekspirowskiego oraz redaktorem naczelnym „Universitas Gedanensis”. Opublikował dwie książki Między fizyką a filozofią. Filozofia przyrody i filozofia fizyki w pismach Mariana Smoluchowskiego i Zapomniany geniusz fizyki. Rzecz o Marianie Smoluchowskim

Dr hab. Katarzyna Jaworska-Biskup pracuje w Instytucie Literatury i Nowych Mediów Uniwersytetu Szczecińskiego. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół zagadnień prawa i literatury, kultury i języka walijskiego i Williama Szekspira. Obecnie prowadzi badania nad dorobkiem Leona Pinińskiego w dziedzinie szekspirologii (wraz z Prof. Maciejem Jońcą z Wydziału Prawa i Administracji US) i obrazem Walii w polskich przekładach sztuk Szekspira.

Wojciech Jerzy Kieler – historyk sztuki, filolog polski i romanista, nauczyciel licealny, członek zarządu Polskiego Towarzystwa Szekspirowskiego, uczestnik dwudziestu dwóch edycji Festiwalu Szekspirowskiego w Gdańsku, przez cztery lata pełniący funkcję przewodniczącego jury publiczności Szekspiroff. Autor artykułów o tematyce szekspirowskiej. Recenzent portalu Teatrologia. Absolwent kierunków teatrologia i krytyka teatralna na Studiach Podyplomowych w Instytucie Sztuki PAN w Warszawie. Dzieli swoje pasje pomiędzy nauczanie, sztuki plastyczne i teatr. Szczególnie bliskie są mu tradycja misteryjna i współczesne inscenizacje dramatów klasycznych.

Biogramy

Anna Kowalcze-Pawlik

Doktor nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa, adiunktka na Uniwersytecie Łódzkim. Pracę doktorską poświęconą kobiecej zemście w angielskim dramacie wczesnonowożytnym obroniła na Wydziale Filologicznym UJ. Jest wieloletnim członkiem Zarządu Polskiego Towarzystwa Szekspirowskiego, gdzie od 2018 pełni funkcję wiceprezes; działa również w Brytyjskim, Europejskim i Międzynarodowym Towarzystwie Szekspirowskim, Amerykańskim Towarzystwie Renesansowym (RSA); należy także do Międzynarodowego Towarzystwa Przekładu i Badań Międzykulturowych (IATIS) oraz do grup naukowych „Shakespeare in Education” (NTNU, Trondheim) i „Szekspir w kulturze” (Uniwersytet Warszawski). Obecnie pracuje nad recepcją Burzy w Polsce.

Tomasz Kowalski

Zdobyłem wykształcenie w trzech różnych dziedzinach. Chronologicznie rzecz biorąc: najpierw licencjat na Wydziale Filologii Romańskiej Uniwersytetu Gdańskiego, następnie Magisterium Sztuki Aktorskiej na Wydziale Aktorskim w Akademii Teatralnej im. Al.Zelwerowicza w Warszawie, a ostatnio doktorat z filozofii w Instytucie Filozofii, na Wydziale Filozofii i Literatury Uniwersytetu La Sapienza w Rzymie. Przez 15 lat mieszkałem we Francji, gdzie pracowałem jako aktor, reżyser, dyrektor artystyczny, tłumacz i wokalista. Od 10 lat natomiast przebywam w Polsce, gdzie również popelnilem kilka ról filmowych i teatralnych, oraz reżyserię krótkometrażowego filmu na kanwie „Ryszarda III” Williama Shakespeare’a, w którym, w ramach pracy magisterskiej napisanej na Wydziale Aktorskim w Akademii Teatralnej im. Al.Zelwerowicza w Warszawie, pod kierunkiem prof. Henryka Izydora Rogackiego, pt. „Człowiek w teatrze. Opowieść o Ryszardzie”, zagrałem rolę tytułową. Wątek polityczny u Shakespeare’a zaprowadził mnie do filozofii polityki, stąd praca doktorska pt. „Recepcja edycji krytycznej Zeszytów więziennych Antonia Gramsci’ego w środowiskach intelektualistów włoskich w latach 1975–1977”, napisana w Instytucie Filozofii, na Wydziale Filozofii i Literatury Uniwersytetu La Sapienza w Rzymie pod kierunkiem prof. Marcello Mustè, którą obroniłem w ubiegłym roku.

Niezależnie od moich zajęć związanych z uprawianiem filozofii, wciąż chętnie sięgam po Shakespeare’a i towarzyszy mi ogromna ciekawość możliwości, jakie daje filozofia w interpretacji dzieł angielskiego dramatopisarza.

David Livingstone is an assistant professor at the Department of English and American Studies at Palacký University, Czechia. He teaches Shakespeare, modernism, Czech culture, children’s literature and American folk music at Palacký University, Olomouc. He recently spent the spring semester teaching at the Department of English Philology of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University in Ivano-Frankivsk, Ukraine.

Biogramy

Ernest Nowak – magister filologii polskiej, licencjat historii specjalności nauczycielskiej, członek Polskiego Towarzystwa Szekspirowskiego i Polskiego Towarzystwa Badania Gier, historyk, polonista, ale szczególnie antropolog, aksjolog i kulturoznawca. Jestem nauczycielem języka polskiego w zespole szkół specjalnych, specjalizuję się w pracy z dziećmi z Zespołem Aspergera. Uwielbiam Szekspira, zwłaszcza Macbetha i Kupca Weneckiego.

Michał Pruszek

Doktor nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa – autor pracy pt. „Dramaty Williama Szekspira w literackich adaptacjach dla dziecięcego odbiorcy”. Filolog, filmoznawca, dydaktyk. Autor publikacji z zakresu filmu i literatury dziecięcej oraz przekładów intersemiotycznych tekstów kultury (literatura–teatr–film), a także tekstów z zakresu glottodydaktyki polonistycznej. Pracownik Akademickiego Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego. Lektor języka polskiego jako obcego. Egzaminator podczas egzaminów certyfikacyjnych z języka polskiego jako obcego. Współautor książek *Polish for Sustainability? Kultura polska a wyzwania globalne* (2022) oraz *Lost in Gdańsk! Polish culture in the age of uncertainty* (2024). Beneficjent Stypendium Kulturalnego Miasta Gdańska (2024). Współpracował z Fundacją Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej oraz Gdańskim Teatrem Szekspirowskim.

Joanna Różańska jest wykładowcą od 23 lat i specjalizuje się w literaturze angielskiej, kulturze, teatrze oraz nauczaniu języka akademickiego. Od 2013 roku mieszka i pracuje na uniwersytetach w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Joanna prowadzi badania nad teatrem elżbietańskim, międzynarodowym teatrem nowoczesnym, Szekspirem w teatrze i filmie, konwencjami teatralnymi oraz, od czasu przyjazdu do Dubaju – Szekspirem w Arabii i sposobami adaptacji jego dramatów w wyjątkowym, wielokulturowym środowisku Emiratów Arabskich. Fascynuje ją obecność śladów twórczości Barda na Bliskim Wschodzie i jego funkcja oraz wpływ na kulturę w regionie. W 2021 roku otrzymała prestiżowe, rządowe wyróżnienie w ZEA – Złotą Wizę w kategorii naukowczyni, przyznaną przez Dubai Culture & Arts Authority (miedzy innymi) za pracę nad charakterystyką i rolą twórczości Szekspira w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Obecnie jest zaangażowana w pionierski projekt założenia międzynarodowego towarzystwa szekspirowskiego we współpracy z teatrem The Junction w Dubaju, oraz stworzeniu pierwszego festiwalu szekspirowskiego w Emiratach Arabskich. Razem z czeskim teatrem Divaldo Radost pracuje nad wystawieniem sztuki "Hamlet w Drodze" pod dyrekcją Joanny Zdrady na deskach teatrów w Dubaju w 2024 roku. Jej pasją życiową jest inspirowanie międzynarodowej współpracy i wymiany kulturowej pomiędzy Bliskim Wschodem a Europą.

Biogramy

Barbara Świąder–Puchowska

Teatrolóżka, wykładowczyni Uniwersytetu Gdańskiego, jest adiunktką w Zakładzie Kulturoznawstwa w Instytucie Badań nad Kulturą. Organizatorka życia kulturalnego, autorka krótkich filmów, teledysków, sesji zdjęciowych i dramatów. Zajmuje się głównie polskim teatrem współczesnym, w tym teatrem niezależnym w Gdańsku, oraz animacją kultury w aspekcie praktycznym. Autorka wielu recenzji i tekstów krytycznych o teatrze, publikuje m.in. w miesięczniku „Teatr”. Autorka książek *W metafizycznej dziurze. Teatr Witkacego w Zakopanem*, *Myślenie obrazem. Gdańskie teatry plastyków w latach 50. i 60. XX wieku* i *Dosięgnąć nieba. Teatr Snów*. Współredaktorka tomów *Na szlakach kultury. Sztuka – antropologia – teoria* oraz *Teatr Wybrzeże w latach 1996–2016. Zjawiska – ludzie – przedstawienia*. Współpracowała m.in. z Gdańskim Teatrem Szekspirowskim i Klubem Żak w Gdańsku (PC Drama). Członkini m.in. Rady Kultury Gdańskiej oraz kilkakrotnie jury Festiwalu Szekspirowskiego w Gdańsku i Nagrody Teatralnej Miasta Gdańska. Była m.in. dziennikarką, recenzentką, redaktorką i szefową działu kultury „Gazety Wyborczej. Trójmiasto”, współpracowała z działem literackim Teatru Wybrzeże oraz kierowała Sceną Teatralną Klubu Żak w Gdańsku. Prowadziła własny Teatr Złe Siostry w Tczewie. Laureatka Nagrody Miasta Gdańska dla Młodych Twórców w Dziedzinie Kultury oraz nagrody Yach na Festiwalu Polskich Wideoklipów Yach Film. Była nominowana do nagrody Splendor Gedanensis za rok 2018. Otrzymała Nagrodę Kulturalną Miasta Gdańska, wyróżniona w Konkursie Literatury Kaszubskiej i Pomorskiej za rok 2021.

Anna Wołosz–Sosnowska jest doktorantką na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jej rozprawa doktorska skupia się na komiksowych adaptacjach sztuk Szekspira w XXI w. z perspektywy semantycznej. Jej zainteresowania akademickie skupiają się na adaptacjach sztuk Szekspira w komiksie, teatralnych adaptacjach Szekspira, hybrydyczności komiksu, semiotyki komiksu. Opublikowała artykuły naukowe z zakresu komiksu i studiów Szekspirowskich, organizowała seminaria podczas konferencji European Research Shakespeare Association w 2017 w Gdańsku, organizowała wykłady popularno–naukowe promujące adaptacje komiksowe Szekspira. Wielokrotnie organizowała konferencje naukowe w Polsce. Jest członkiem European Research Shakespeare Association (ESRA), Polish Association for the Study of English (PASE), Polskiego Towarzystwa Szekspirowskiego (PTS) oraz członkiem–założycielem the Comics Studies Society (CSS). Od 2019 jest sekretarzem czasopisma Polish Journal of English Studies.

Komitet organizacyjny:
Magdalena Cieślak
Jacek Fabiszak
Jan Grzanka
Anna Kowalcze-Pawlik
Anna Ratkiewicz
Anna Wołosz-Sosnowska

**GDAŃSKI
TEATR
SZEKSPIROWSKI**